

Piata Victoriei din Timisoara

www.primariatm.ro/index.php?menuId=1&viewCat=17&viewItem=3622

Piata Victoriei este cea mai noua piata urbana, formând împreună cu pietele istorice Libertatii si Unirii unul din cele mai interesante si specifice tra-see urbanistice ale orasului. Ea poarta amprenta stilurilor caracteristice începutului de secol XX, majoritatea constructiilor ce o delimiteaza apelând la un vocabular plastic arhitectonic în asa numitul "stil al anilor 1900".

Piata Victoriei înainte de anul 1914

Dupa decizia din 1892 de "de-fortificare", de renuntare la caracterul militar al fortificatiilor cetatii, piata a fost trasata pe baza "Planului General de Dezvoltare a Orasului" din anii 1893-1895 (arh. Ludwig von Ybl, ing. Aladár Kovács Sebestyén). Planul prevedea demolarea fortificatiilor si re-alizarea unei legaturi fluente prin intermediul unui generos bulevard cu cele doua mari cartiere existente la acea data: Elisabetinul si Iosefinul. Axul longitudinal al noului bulevard porneste din axul fatadei Operei (teatrului) si traverseaza Bega în zona mediana dintre cele doua poduri existente atunci (dar având alte forme decât cele actuale), ce conduc spre cele doua cartiere. Noul spatiu urban urma sa fie mobilat cu edificii reprezentative. Demolarea fortificatiilor începe în aceasta zona dupa 1902. Este de remarcat ritmul alert si timpul neobisnuit de scurt de edificare a noilor constructii, în mai puțin de patru ani (1910-1913). În ordine cronologica sau construit:

? Palatul Lloyd, P-ta Victoriei nr. 2 (arh. Lipót Baumhorn, constr. Arnold Merbl, 29.08.1910-1912)

? Palatul Ernő Neuhausz, P-ta Victoriei nr. 4 (arh. László Székely, 26.10.1910)

? Palatul Arnold Merbl, Str. Paulescu nr. 2 (arh. si constr. A. Merbl, 8.03.1911)

? Palatul György Dauerbach, Str. Paulescu nr. 1, Str. Goethe nr. 2 (arh. László Székely, 12.07.1911-1912).
Palatul, de mari proportii, are fronturi la trei strazi diferite!

? Palatul Lajos Hilt, P-ta Victoriei nr. 6 (arh. László Székely, 2.12.1911-1913)

? Palatul Széchényi (comanditar Antal Vogel), P-ta Victoriei 8 (arh. László Székely, 26.10.1911-1913)

? Palatul Jakob Löffler, P-ta Victoriei nr.1 (arh. Leopold Löffler, 18.03.1912-terminat 1.05.1913)

Piata Victoriei dupa anul 1919

PRIMARIA MUNICIPIULUI TIMISOARA

În ordine cronologica s-au construit:

- ? Camera de Comerț și Industrie, P-ta Victoriei nr. 3 (arh. László Székely, 1925-1926)

- ? Palatul Weiss (comanditar dr. Friedrich Hajdu), Bd. Republicii nr. 2 (arh. Adalbert Szladek, 1926)

- ? Palatul Bancilor Banatene (actu-alul Hotel Timisoara), Str. Marasesti nr.1 (arh. Mathias Hubert, antrepr. Martin, 27.05.1931)

- ? Catedrala Mitropolitana Orto-doxa Româna (arh. Ion Traianescu, antrepr. ing. Tiberiu Eremia, 22.06.1936-1946)

Forma și amenajarea pietei a fost definită de cele două largi trotuare de pe laturile est și vest, adiacente benzilor carosabile, dublate de liniile de tramvai. Zona mediană a pietei a fost rezervată spațiilor verzi. În anul 1926, în centrul este amplasată statuia în copie a Lupei Capitoline, darul orașului Roma, ca “simbol al latinității poporului român”. Catedrala Mitropolitană Ortodoxă Română, pe latura sudică a pietei, reușește prin silueta elansată, dezvoltată pe verticală, prin policromia și arhi-tectura specifică edificiilor de cult ortodoxe moldovenesti, să marcheze printr-un incontestabil accent urbanistic axul principal al pietei, având pandant pe latura nordică, arcada monumentală a Operei, terminată în 1936 de arh. Duiliu Marcu, prin modificarea și înălțarea vechii fațade a Teatrului.

Piața Victoriei după anul 1944

Conturul pietei se întregeste prin construirea a două blocuri de locuințe, P-ta Victoriei nr. 5, 7 (arh. Aurel Sârbu, 1961-1963) având o volumetrie adecvată și o arhitectură discretă, purtând amprenta comenzii sociale a perioadei respective. Între anii 1978-1979, se construiește un pasaj subteran pietonal, cu deschidere către toate strazile convergente (ing. Doru Grozescu, arh. Mihai Botescu). Totodată se fac reparații la fațadele clădirilor și o reamenajare a zonei verzi centrale, cu schimbarea mobilierului urban, a stâlpilor de iluminat, etc. În anul 1989 întreaga piață este supusă unor ample lucrări. Se desființează liniile de tramvai și zona carosabilă, se dă la piată, se largesc trotuarele, se întrerupe circulația auto în fața Operei, realizându-se pietonizarea întregii zone, pregătindu-se parca locul de desfășurare a evenimentelor din luna decembrie a acelui an. Recent, sub pre-textul acoperirii acceselor la grupurile sanitare publice, s-a realizat o construcție metalică pe parter, ce separă în mod nefericit Piața Victoriei de Piața Huniade, eliminând astfel o valoroasă relație urbanistică a două spații cu majore valențe istorico-culturale. Mihai Botescu, Mihai Opris

1 Indicăm data exactă la care s-a obținut autorizarea de construire, după care a început imediat executarea lucrărilor. 2 Pe latura de vest se află "Corso", pe care se zice că elevii nu aveau voie să se plimbe. Ei aveau voie să se plimbe numai pe latura de est, denumită pe atunci "Surogat" (constituind un "surogat" de "Corso").